

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "МОРСКА АДМИНИСТРАЦИЯ"

Гр. София 1000
ул. "Дякон Игнатий" №9

тел.: +359 2 930 09 10.
факс: +359 2 930 09 20
www.marad.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

кди инж. Георги Цветков
Изпълнителен директор на
ИА „Морска администрация“

07.11.2013г.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПИТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ПРАВОСПОСОБНОСТИ ПО ЧЛ. 30 , ЧЛ. 31 И ЧЛ.38 Т. 3, 4 И 5
И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА ПРЕЗ 2013 г.

ОБЩА ЧАСТ

1. Изпитите се състоят в решаване на тестове по всяка функция за съответната правоспособност. Изпитът по английски език се провежда чрез използване на подходяща за съответната правоспособност програма „Марлин“.

2. Тестовите се провеждат на компютърната система за изпитване (КСИ) на ИА „Морска администрация“ по въпроси, които са публикувани на интернет страницата на агенцията.

3. По време на провеждането на изпити на КСИ в залите се води непрекъснато видео и аудио наблюдение.

4. Времената за провеждане на конкретните изпити или тестове, упоменати по долу в текста се измерват в астрономически часове и минути.

5. Решаването на тестовите, проверката и корекцията на дадените отговори става в съответствие с инструкцията за работа с КСИ.

6. Не се разрешава влизането в изпитната зала с мобилни телефони, учебници, записки и други материали.

7. Всеки кандидат, който си служи с непозволените средства по време на изпит се отстранява от залата и изпитната сесия се анулира.

8. ДМА Варна и ДМА Бургас и ДИД обявяват минимум две дати за провеждане на изпит за следващите 30 дни.

9. При подаване на заявлението за явяване на изпит кандидата посочва по кои функции/модули иска да положи изпит в конкретния ден. След запълване на работните места в залата за дадения ден се предлагат следващи възможни дати за явяване и се попълва графика за сесията.

10. Кандидат, който не е положил успешно изпитите по някоя от функциите или модул английски за съответната правоспособност, има право да се яви отново не по-рано от един месец след датата на провеждане на изпита.

11. Кандидат, който в период от една година не е издържал успешно изпитите по всички функции, се явява отново на изпити по всички функции за дадената правоспособност.

12. За повторно явяване не се изисква свидетелство за завършен курс за подготовка и документ за изискуемото образование, ако е необходимо.

13. Броя на приетите документи за всички правоспособности в рамките на един календарен месец не може да надвишава капацитета на работните места в изпитните зали на съответната ДМА.

14. За успешно взет тест се счита теста с дадени не по-малко от 85% верни отговора или с набран определен брой точки. Резултата от теста на всеки кандидат се генерира и отпечатва от КСИ в два екземпляра след завършване на теста, които се подписват от изпитващия и изпитвания.

I. ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КОРАБОВОДИТЕЛСКИ ПРАВОСПОСОБНОСТИИ

1. Управленско ниво

1.1. За правоспособност „Капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ”

1. Функция “Корабоводене”:

1. тест по МППСМ и система IALA „А” и „В” – 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва -7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част „Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част „Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

2. Тест по „Корабоводене” - 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва – 12 въпроса от „Планиране на рейса и определяне на мястото на кораба”, 7 въпроса от „Определяне грешката на магнитния и жирокомпаса”, 10 въпроса от „Координиране на операции по търсене и спасяване”, 7 въпроса от „Създаване на процедури за носене на вахта”, 5 въпроса от „Прогноза на времето и океанографските условия”, 7 въпроса от „Действия при навигационни аварии”, 12 въпроса от „Маневриране и управление на кораба при всякакви условия”

2. Функция “Обработка и подреждане на товара”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути; Теста включва въпроси от следните компетентности - „Планиране и осигуряване на безопасното натоварване, подреждане и укрепване на товара, грижи за товара по време на прехода и разтоварването”- 30 въпроса; „Оценка на докладвани дефекти и повреди на товарните помещения, капаците на товарните помещения и баластните танкове и предприемане на съответните действия” – 15 въпроса; „Превозване на опасни товари” – 15 въпроса

3. Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности - „Контрол на диферента, устойчивостта и огъващите моменти и сръзващите сили” – 15 въпроса; „Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море сигурност и опазване на околната среда на море” – 15 въпроса; „Поддържане на сигурността и безопасността на екипажа и пасажерите и на готовността на системите за борба с пожари и другите системи за безопасност” – 10 въпроса; „Разработване на аварийни планове и планове за управление на повредите и справяне с аварийни ситуации” -8 въпроса; „Прилагане на ръководни умения” – 5 въпроса; „Организиране и управление предоставянето на медицински грижи на борда” – 7 въпроса.

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”.

Успешно издържал е кандидат дал минимум 85% верни отговори.

1.2. За правоспособност „ Капитан далечно плаване на кораб от 500 до 3000 БТ”

1. Функция “Корабоводене”:

1. Тест по МППСМ и система IALA „А” и „В” – 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности - 7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране

във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част „Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част „Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

2. Тест по „Корабоводене” - 60 въпроса за 60 минути . Теста включва въпроси от следните компетентности - 12 въпроса от „Планиране на рейса и определяне на мястото на кораба”, 7 въпроса от „Определяне грешката на магнитния и жирокомпаса”, 10 въпроса от ” Координиране на операции по търсене и спасяване”, 7 въпроса от „Създаване на процедури за носене на вахта”, 7 въпроса от „Прогноза на времето и океанографските условия”, 7 въпроса от „Действия при навигационни аварии”, 10 въпроса от „Маневриране и управление на кораба при всякакви условия”;

2.Функция “Обработка и подреждане на товара:

1. тест с 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности- „Планиране и осигуряване на безопасното натоварване, подреждане и укрепване на товара, грижи за товара по време на прехода и разтоварването”- 30 въпроса; „Оценка на докладвани дефекти и повреди на товарните помещения, капаците на товарните помещения и баластните танкове и предприемане на съответните действия” – 15 въпроса; „Превозване на опасни товари” – 15 въпроса

3.Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

1. тест с 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности- „Контрол на диферента, устойчивостта и огъващите моменти и сръзващите сили” – 15 въпроса; „Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море сигурност и опазване на околната среда на море” – 15 въпроса; „Поддържане на сигурността и безопасността на екипажа и пасажерите и на готовността на системите за борба с пожари и другите системи за безопасност” – 10 въпроса; „Разработване на аварийни планове и планове за управление на повредите и справяне с аварийни ситуации” -8 въпроса; „Прилагане на ръководни умения” – 5 въпроса; „Организиране и управление предоставянето на медицински грижи на борда” – 7 въпроса.

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”. Успешно издържал е кандидат дал минимум 85% верни отговори.

1.3. За правоспособност „Капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване”

1.Функция “Корабоводене”:

1. Тест по МППСМ и система IALA” А” и „В” – 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва 7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част „Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част ”Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

2. Тест по „Корабоводене” - 60 въпроса за 60 минути . Теста включва - 12 въпроса от „Планиране на крайбрежен рейс и определяне мястото на кораба”, 7 въпроса от „Определяне грешката на магнитния и жирокомпаса, автопилоти”, 10 въпроса от ” Координиране на операции по търсене и спасяване”, 7 въпроса от „Създаване на процедури за носене на вахта”, 7 въпроса от „Прогноза на времето и океанографските условия”, 7 въпроса от „Действия при аварийни ситуации”, 10 въпроса от „Маневриране и управление на кораба при всякакви условия”;

2.Функция “Обработка и подреждане на товара:

Тест с 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности - „Планиране и осигуряване на безопасното натоварване, подреждане и укрепване на товара, грижи за товара по време на прехода и разтоварването”- 45 въпроса; „Превозване на опасни товари” – 15 въпроса

3.Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ;

„Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море сигурност и опазване на околната среда на море” – 15 въпроса; „Осигуряване и поддръжка на мореходността на кораба” – 20 въпроса; „Предотвратяване,

контрол и борба с пожари на борда” - 5 въпроса ;”Експлоатация на спасителните средства” - 5 въпроса; „Оказване на първа медицинска помощ на кораба” - 5 въпроса ; „Контрол за съответствие на нормативните изисквания” – 5 въпроса ; „Осигуряване на безопасност на хората и кораба” - 5 въпроса

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”. Успешно издържал е кандидат дал минимум 80% верни отговори.

1.4. За правоспособност „Капитан на кораби до 500 БТ в местно плаване”

1.Функция “Корабоводене”:

1. Тест по МППСМ и система IALA – 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва- 7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част „Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част ”Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

2. Тест по „Корабоводене” - 60 въпроса за 60 минути. Теста включва –12 въпроса от „Планиране на рейс и определяне мястото на кораба”, 7 въпроса от „Определяне грешката на магнитния и жирокомпаса, автопилоти”, 7 въпроса от ” Координиране на операции по търсене и спасяване”, 10 въпроса от „Създаване на процедури за носене на вахта”, 7 въпроса от „Прогноза на времето и местни признаци за предсказване на времето”, 7 въпроса от „Действия при аварийни ситуации”, 10 въпроса от „Маневриране и управление на кораба при всякакви условия”;

2.Функция “Обработка и подреждане на товара:

Тест с 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности - „Планиране и осигуряване на безопасното натоварване, подреждане и укрепване на товара, грижи за товара по време на прехода и разтоварването”- 50 въпроса; „Превозване на опасни товари” – 10 въпроса

3.Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности - „Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море сигурност и опазване на околната среда на море” – 15 въпроса; „Осигуряване и поддръжка на мореходността на кораба” – 20 въпроса; „Предотвратяване, контрол и борба с пожари на борда” - 5 въпроса ;”Експлоатация на спасителните средства” - 5 въпроса; „Оказване на първа медицинска помощ на кораба” - 5 въпроса ; „Контрол за съответствие на нормативните изисквания” – 5 въпроса ; „Осигуряване на безопасност на хората и кораба” - 5 въпроса

1.5. За правоспособност „Старши помощник капитан на кораб над 3000 БТ”

1.Функция “Корабоводене”:

1. Тест по МППСМ и система IALA „А” и „В”– 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва 7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част „Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част „Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

2. Тест по „Корабоводене” - 60 въпроса за 60 минути . Теста включва – 12 въпроса от „Планиране на рейса и определяне на мястото на кораба”, 7 въпроса от „Определяне грешката на магнитния и жирокомпаса”, 10 въпроса от ” Координиране на операции по търсене и спасяване”, 7 въпроса от „Създаване на процедури за носене на вахта”, 5 въпроса от „Прогноза на времето и океанографските условия”, 9 въпроса от „Действия при навигационни аварии”, 10 въпроса от „Маневриране и управление на кораба при всякакви условия”

2.Функция “Обработка и подреждане на товара:

Тест с 60 въпроса за 60 минути . Теста включва въпроси от следните компетентности -

„Планиране и осигуряване на безопасното натоварване, поддръждане и укрепване на товара, грижи за товара по време на прехода и разтоварването”- 30 въпроса; „Откриване и оценка на дефекти и повреди на товарните помещения, капаците на товарните помещения и баластните танкове и предприемане на съответните действия” – 15 въпроса; „Превозване на опасни товари” – 15 въпроса

3. Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности -

„Контрол на диферента, устойчивостта, огъващите моменти и сръзващите сили” – 15 въпроса; „Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море, сигурност и опазване на околната среда на море” – 15 въпроса; „Поддържане на сигурността и безопасността на екипажа и пасажерите и на готовността на системите за борба с пожари и другите системи за безопасност” – 8 въпроса; „Разработване на аварийни планове и планове за управление на повредите и справяне с аварийни ситуации” -10 въпроса; „Прилагане на ръководни умения” – 3 въпроса; „Организиране и управление предоставянето на медицински грижи на борда” – 9 въпроса.

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”.

Успешно издържал е кандидат дал минимум 85% верни отговори.

1.6. За правоспособност „Старши помощник капитан на кораб от 500 БТ до 3000 БТ”

1. Функция “Корабоводене”:

1. Тест по МППСМ и система IALA – 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва 7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част „Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част „Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

2. Тест по „Корабоводене” - 60 въпроса за 60 минути – 12 въпроса от „Планиране на рейса и определяне на мястото на кораба”, 7 въпроса от „Определяне грешката на магнитния и жирокомпас”, 10 въпроса от „Координиране на операции по търсене и спасяване”, 7 въпроса от „Създаване на процедури за носене на вахта”, 7 въпроса от „Прогноза на времето и океанографските условия”, 7 въпроса от „Действия при навигационни аварии”, 10 въпроса от „Маневриране и управление на кораба при всякакви условия”;

2. Функция “Обработка и поддръждане на товара:

Тест с 60 въпроса за 60 минути

„Планиране и осигуряване на безопасното натоварване, поддръждане и укрепване на товара, грижи за товара по време на прехода и разтоварването”- 30 въпроса; „Откриване и оценка на дефекти и повреди на товарните помещения, капаците на товарните помещения и баластните танкове и предприемане на съответните действия” – 15 въпроса; „Превозване на опасни товари” – 15 въпроса

3. Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ;

„Контрол на диферента, устойчивостта и огъващите моменти и сръзващите сили” – 15 въпроса; „Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море сигурност и опазване на околната среда на море” – 15 въпроса; „Поддържане на сигурността и безопасността на екипажа и пасажерите и на готовността на системите за борба с пожари и другите системи за безопасност” – 10 въпроса; „Разработване на аварийни планове и планове за управление на повредите и справяне с аварийни ситуации” -8 въпроса; „Прилагане на ръководни умения” – 3 въпроса; „Организиране и управление предоставянето на медицински грижи на борда” – 9 въпроса.

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”.

Успешно издържал е кандидат дал минимум 85% верни отговори.

2. Оперативно ниво

2.1. За правоспособност „Вахтен помощник капитан на кораб над 500 БТ”

1. Функция “Корабоводене”:

1. Тест по МППСМ и система IALA „А” и „В” – 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва 7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част „Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част ‘Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

2. Тест по „Корабоводене” - 60 въпроса за 60 минути . Теста включва - Астронавигация – определяне мястото на кораба, определяне на поправката на компаса – 5 въпроса; Земна навигация и навигация в крайбрежни райони – знаци и наземни средства за навигация, определяне мястото на кораба, изчисляване мястото на кораба с отчитане влиянието на външни фактори - 5 въпроса; Картография – познания за и използване на навигационни карти и навигационни публикации (лоции, приливо-отливни таблици, известия до мореплавателите, радионавигационни предупреждения,) -5 въпроса; Електронни системи за определяне мястото и навигация 5 въпроса; Магнитни и жирокомпаси -5 въпроса; Системи за управление (автопилоти) -3 въпроса; Носене на безопасна навигационна вахта -7 въпроса; Докладване в съответствие с общите принципи на Ship Reporting System и VTS процедурите -5 въпроса; Използване на РЛС и АРПА за осигуряване безопасност на корабоплаването -5 въпроса; Търсене и спасяване -5 въпроса; Визуална сигнализация -5 въпроса; Действия при аварийни ситуации -5 въпроса.

2. Функция “Обработка и подреждане на товара:

Тест с 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности- Ефект на приемането/снемането на товара, включително тежък товар върху мореходността и устойчивостта на кораба -15 въпроса; Безопасна обработка, подреждане, укрепване на товари, включително опасни и вредни товари, влиянието им върху хората и кораба -10 въпроса; Познания за причините и местата където най-често могат да се открият повреди по корабните конструкции, товарни пространства, люкови закрития и баластни танкове поради: - товаро-разтоварни операции, корозия, изключително лошо време; изготвяне на доклади за проверки - 10 въпроса; Причини за корозия в товарните пространства и баластните танкове, видове степен откриване и борба с корозията -10 въпроса; Извършване на проверки по разширена програма, цел, обхват, документиране -10 въпроса; способност да установи и поддържа ефективна комуникация по време на товарене разтоварване-5 въпроса;

3. Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности - Предпазване на морската среда от замърсяване и процедури за предотвратяване на замърсяването -5 въпроса; Поддържане на мореходността на кораба -10 въпроса; Предотвратяване и контрол на пожари, борба с пожари и противопожарно оборудване -10 въпроса; Работа със спасителните средства и организиране спасяването -10 въпроса; Оказване на първа медицинска помощ, практическо прилагане на медицинското ръководство и съвети по радиото при инциденти и болест на борда -5 въпроса; Познание и прилагане и спазване изискванията на конвенциите на ИМО по безопасност и опазване от замърсяване -10 въпроса; Ръководни умения и работа в екип-5 въпроса; Осигуряване безопасност на хората и кораба-5 въпроса;

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”.
Успешно издържал е кандидат дал минимум 80% верни отговори.

2.2. За правоспособност „Вахтен помощник капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване”

1. Функция “Корабоводене”:

1. Тест по МППСМ и система IALA – 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва 7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част

„Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част „Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

2. Тест по „Корабоводене” - 60 въпроса за 60 минути. Теста включва – Земна навигация и навигация в крайбрежни райони – знаци и наземни средства за навигация, определяне мястото на кораба, изчисляване мястото на кораба с отчитане влиянието на външни фактори - 8 въпроса; Картография – познания за и използване на навигационни карти и навигационни публикации (лоции, приливо-отливни таблици, известия до мореплавателите, радионавигационни предупреждения,) -7 въпроса; Електронни системи за определяне мястото и навигация 5 въпроса; Магнитни и жирокомпаси -5 въпроса; Системи за управление (автопилоти) -3 въпроса; Носене на безопасна навигационна вахта -7 въпроса; Докладване в съответствие с общите принципи на Ship Reporting System и VTS процедурите -5 въпроса; Използване на РЛС и АРПА за осигуряване безопасност на корабоплаването -5 въпроса; Търсене и спасяване -5 въпроса; Визуална сигнализация -3 въпроса; Действия при аварийни ситуации -7 въпроса.

2. Функция “Обработка и подреждане на товара:

Тест с 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности - Ефект на приемането/снемането на товара, включително тежък товар върху мореходността и устойчивостта на кораба -20 въпроса; Безопасна обработка, подреждане, укрепване на товари, включително опасни и вредни товари, влиянието им върху хората и кораба -15 въпроса; Познания за причините и местата където най-често могат да се открият повреди по корабните конструкции, товарни пространства, люкови закрития и баластни танкове поради: - товаро-разтоварни операции, корозия, изключително лошо време; изготвяне на доклади за проверки -5 въпроса; Причини за корозия в товарните пространства и баластните танкове, видове степен откриване и борба с корозията -5 въпроса; Извършване на проверки на по разширена програма, цел, обхват, документиране -5 въпроса; Способност да установи и поддържа ефективна комуникация по време на товарене разтоварване-10 въпроса;

3. Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности - Предпазване на морската среда от замърсяване и процедури за предотвратяване на замърсяването -5 въпроса; Поддържане на мореходността на кораба -10 въпроса; Предотвратяване и контрол на пожари, борба с пожари и противопожарно оборудване -10 въпроса; Работа със спасителните средства и организиране спасяването -10 въпроса; Оказване на първа медицинска помощ, практическо прилагане на медицинското ръководство и съвети по радиото при инциденти и болест на борда -5 въпроса; Познаване и прилагане и спазване изискванията на конвенциите на ИМО по безопасност и опазване от замърсяване -10 въпроса; Ръководни умения и работа в екип-5 въпроса; Осигуряване безопасност на хората и кораба-5 въпроса;

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”.
Успешно издържал е кандидат дал минимум 80% верни отговори.

3. Изпълнителско ниво

3.1. За правоспособност „Палубен боцман”

1. Функция “Корабоводене”:

Тест с 45 въпроса за 45 минути. Теста включва -Осигуряване на безопасна навигационна вахта – 15 въпроса; Осигуряване операциите по заставане на кей/котва/буй и швартоване- 30 въпроса.

2. Функция “Обработка и подреждане на товара:

Тест с 45 въпроса за 45 минути. Теста включва - Познаване на процедурите за безопасна обработка, съхраняване и укрепване на товари и запаси включително опасни и вредни вещества и течности – 30 въпроса; Познания и предпазни мерки във връзка с определени типове товари, познаване на маркировката на опасните товари -15 въпроса

3. Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 45 въпроса за 45 минути . Теста включва - Осигуряване на безопасната работа на палубните механизми и оборудване – 15 въпроса; Прилагане на безопасни условия на труд и

предпазни мерки – 10 въпроса; Познаване и прилагане на мерките за опазване на морската среда – 10 въпроса; Експлоатация на спасителни средства и дежурна лодка – 10 въпроса.

4. Функция „Техническо поддръжане и ремонт“:

Тест с 45 въпроса за 45 минути. Теста включва - Осигуряване на поддръжката и ремонта на палубните механизми, системи и оборудване – 45 въпроса

3.2. За правоспособност „Корабен рулеви“

1. Функция “Корабоводене”:

Тест с 45 въпроса за 45 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности:

Управление на кораба и изпълнение на заповедите до руля, включително и на английски език – 20 въпроса; Водене на слухово и визуално наблюдение и докладване -5 въпроса; Носене на безопасна вахта – 10 въпроса; Работа с аварийно оборудване и прилагане на аварийни процедури – 10 въпроса.

II. ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА МЕХАНИЧЕСКИ ПРАВОСПОСОБНОСТИ

1. Управленско ниво

1.1. За правоспособност „Главен механик на кораб с КСУ над 3000 kW”

1.2. За правоспособност „Главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW”

1.3. За правоспособност „Главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW в местно плаване”

1. Функция “Морско инженерство”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности - Управление работата на пропульсивния комплекс – 15 въпроса; Планиране и изготвяне на график за работата по пропульсивния комплекс – 10 въпроса; Работа, наблюдение, оценка на състоянието и поддръжка безопасността на пропульсивния комплекс и спомагателни механизми – 25 въпроса; Управление операциите с ГСМ и баласт – 10 въпроса.

2. Функция “Електрообзавеждане и електронна апаратура и системи за управление”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности - Управление операциите на електро, електронно и контролно оборудване – 40 въпроса; Откриване и отстраняване на повреди, възстановяване на работата на електро, електронно оборудване и системи за контрол- 20 въпроса.

3. Функция “Техническо обслужване и ремонт”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности - Организиране на безопасни и ефективни условия за ремонт – 30 въпроса; Откриване и определяне на причините за неправилна работа на машините и отстраняване на повредите – 20 въпроса; Организиране и осигуряване на безопасни условия на труд – 10 въпроса.

4. Функция “Управление на експлоатацията на кораба и грижа за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности - „Контрол на диферента, устойчивостта и огъващите моменти и сръзващите сили” – 15 въпроса; „Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море сигурност и опазване на околната среда на море” – 15 въпроса; „Поддръжане на сигурността и безопасността на екипажа и пасажерите и на готовността на системите за борба с пожари и другите системи за безопасност” – 12 въпроса; „Разработване на аварийни планове и планове за управление на повредите и справяне с аварийни ситуации” - 8 въпроса; „Прилагане на ръководни умения” – 8 въпроса.

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”.

Успешно издържал е кандидат дал минимум 80% верни отговори.

Кандидатите за правоспособност „Главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW в местно плаване” не полагат изпит по английски език.

1.4. За правоспособност „Втори механик на кораб с КСУ над 3000 kW”

1.5. За правоспособност „Втори механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW”

1.Функция “Морско инженерство”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Управление работата на пропульсивния комплекс – 20 въпроса; Планиране и изготвяне на график за работата по пропульсивния комплекс – 10 въпроса; Работа, наблюдение, оценка на състоянието и поддръжка безопасността на пропульсивния комплекс и спомагателни механизми – 20 въпроса; Управление операциите с ГСМ и баласт – 10 въпроса.

2.Функция “Електрообзавеждане и електронна апаратура и системи за управление”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Управление операциите на електро, електронно и контролно оборудване – 40 въпроса;
Откриване и отстраняване на повреди, възстановяване на работата на електро, електронно оборудване и системи за контрол- 20 въпроса.

3.Функция “Техническо обслужване и ремонт”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Организиране на безопасни и ефективни условия за ремонт – 25 въпроса; Откриване и определяне на причините за неправилна работа на машините и отстраняване на повредите – 25 въпроса; Организиране и осигуряване на безопасни условия на труд – 10 въпроса.

4.Функция “Управление на експлоатацията на кораба и грижа за лицата на борда”:

Тест с 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности -
„Контрол на диферента, устойчивостта и огъващите моменти и срязващите сили” – 12 въпроса; „Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море сигурност и опазване на околната среда на море” – 20 въпроса; „Поддържане на сигурността и безопасността на екипажа и пасажерите и на готовността на системите за борба с пожари и другите системи за безопасност” – 15 въпроса; „Разработване на аварийни планове и планове за управление на повредите и справяне с аварийни ситуации” - 5 въпроса; „Прилагане на ръководни умения” – 8 въпроса.

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”.

Успешно издържал е кандидат дал минимум 80% верни отговори.

2. Оперативно ниво

2.1. За правоспособност „Вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW”

1. Функция “Морско инженерство”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Носене на безопасна машинна вахта – 10 въпроса; Използване на системи за вътрешно корабна комуникация – 5 въпроса; Експлоатация на главни и спомагателни механизми и системите за контрол – 35 въпроса; Експлоатация на горивни, маслени, осушителни, баластни и други помпени системи и системи за контрол – 10 въпроса

2.Функция “Електрообзавеждане и електронна апаратура и системи за управление”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Експлоатация на електро, електронно и контролно оборудване – 40 въпроса; Поддръжка и ремонт на електро и електронно оборудване- 20 въпроса.

3.Функция “Техническо обслужване и ремонт”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Използване на ръчни, машинни и измерителни инструменти за ремонти на корабното оборудване – 10 въпроса; Поддържане и ремонт на корабни машини и оборудване – 50 въпроса;

4.Функция “Управление на експлоатацията на кораба и грижа за лицата на борда”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Предпазване на морската среда от замърсяване и процедури за предотвратяване на замърсяването -5 въпроса; Поддържане на мореходността на кораба -10 въпроса; Предотвратяване и контрол на пожари, борба с пожари и противопожарно оборудване -10 въпроса; Работа със спасителните средства и организиране спасяването -10 въпроса; Оказване на първа медицинска помощ, практическо прилагане на медицинското ръководство и съвети по радиото при инциденти и болест на борда -5 въпроса; Познаване и прилагане и спазване изискванията на конвенциите на ИМО по безопасност и опазване от замърсяване -10 въпроса;

Ръководни умения и работа в екип-5 въпроса; Осигуряване безопасност на хората и кораба-5 въпроса;

5. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”. Успешно издържал е кандидат дал минимум 70% верни отговори.

2.2. За правоспособност „Корабен електромеханик”

1. Функция “Електрообзавеждане и електронна апаратура и системи за управление”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -

Следене работата на електро, електронното оборудване и системите за управление – 20 въпроса; Следене работата на автоматичните системи за контрол на главни и спомагателни механизми – 5 въпроса; Експлоатация на генератори и системи за разпределение на електроенергията – 15 въпроса; Работа и поддръжка на електрически системи с напрежение над 1000 волта – 10 въпроса; Експлоатация на компютри и компютърни мрежи на кораба – 7 въпроса; Използване на вътрешно корабни системи за комуникация – 3 въпроса.

2. Функция “Техническо обслужване и ремонт”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -

Поддръжка и ремонт на електро и електронно оборудване – 10 въпроса; Поддръжка и ремонт на автоматиката и системите за контрол на главни и спомагателни механизми – 20 въпроса; Поддръжка и ремонт на навигационното оборудване на мостика и комуникационните системи на кораба – 10 въпроса; Поддръжка и ремонт на електро, електронно оборудване и системите за контрол на палубните механизми и механизмите за обработка на товара – 10 въпроса; Поддръжка и ремонт на контролното оборудване и системите за безопасност на хотелското оборудване – 10 въпроса

3. Функция “Управление на експлоатацията на кораба и грижа за лицата на борда”:

Тест – 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -

Предпазване на морската среда от замърсяване и процедури за предотвратяване на замърсяването -10 въпроса; Предотвратяване и контрол на пожари, борба с пожари и противопожарно оборудване -10 въпроса; Работа със спасителните средства и организиране спасяването -10 въпроса; Оказване на първа медицинска помощ, практическо прилагане на медицинското ръководство и съвети по радиото при инциденти и болест на борда -5 въпроса; Познаване и прилагане и спазване изискванията на конвенциите на ИМО по безопасност и опазване от замърсяване -10 въпроса; Ръководни умения и работа в екип-5 въпроса; Осигуряване безопасност на хората и кораба- 10 въпроса;

4. Тест “Английски език” – провежда се чрез използване на системата „Marlins”.

Успешно издържал е кандидат дал минимум 80% верни отговори.

3. Изпълнителско ниво

3.1. За правоспособност „Машинен боцман”

1. Функция “Морско инженерство”:

Тест – 45 въпроса за 45 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -

Носене на безопасна машинна вахта и контрол – 15 въпроса; Осигуряване и наблюдение на работата на механизми в машинно отделение – 10 въпроса; Осигуряване операциите по бункироване и прехвърляне на горива и масла – 10 въпроса; Осигуряване на баластните и сантинни операции – 5 въпроса; Осигуряване работата на оборудване и механизмите в машинното отделение – 5 въпроса.

2. Функция “Електрообзавеждане и електронна апаратура и системи за управление”:

Тест – 30 въпроса за 30 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Безопасно използване на електрическото оборудване – 30 въпроса.

3. Функция “Техническо обслужване и ремонт”:

Тест – 30 въпроса за 30 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности -
Осигуряване на поддръжката и ремонта на борда на кораба – 30 въпроса.

4. Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 30 въпроса за 30 минути . Теста включва въпроси от следните компетентности - Осигуряване обработката на резервни части и материали – 10 въпроса; Познаване и прилагане на мерките за опазване на морската среда – 10 въпроса; Прилагане на безопасни условия на труд и предпазни мерки – 10 въпроса;

3.2. За правоспособност „Корабен моторист”

Функция “Морско инженерство”:

Тест с 45 въпроса за 45 минути . Теста включва въпроси от следните компетентности - Носене на безопасна машинна вахта – 25 въпроса; Носене на безопасна вахта на корабни парни котли – 10 въпроса; Работа с аварийно оборудване и прилагане на аварийните процедури – 10 въпроса

3.3. За правоспособност „ Корабен електротехник”

1. Функция “Електрообзавеждане и електронна апаратура и системи за управление”:

Тест – 45 въпроса за 45 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности - Безопасно използване на електрическото оборудване – 10 въпроса; Осигуряване на наблюдението на работата на електрическите системи и машини – 25 въпроса; Използване на ръчни инструменти, електрическо и електронно измервателно оборудване за откриване на повреди и операции по поддръжка и ремонт – 10 въпроса

2. Функция “Техническо обслужване и ремонт”:

Тест – 45 въпроса за 45 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности - Осигуряване на поддръжката и ремонта на борда на кораба – 15 въпроса; Процедури за осигуряване на безопасност при поддръжката и ремонта на електрическите системи и машини на кораба – 30 въпроса

3. Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 30 въпроса за 30 минути . Теста включва въпроси от следните компетентности - Осигуряване обработката на резервни части и материали – 10 въпроса; Познаване и прилагане на мерките за опазване на морската среда – 10 въпроса; Прилагане на безопасни условия на труд и предпазни мерки – 10 въпроса;

III. ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТИ ПО ЧЛ.38 Т.3, 4 И 5

3.1. За правоспособност „ корабен радиооператор обща категория за СМСББ”

1. Функция „ Радиосъобщения на експлоатационно ниво”

Тест – 45 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности: - Предаване и приемане на информация с използване на подсистеми и оборудване на СМСББ и изпълнение на функционалните изисквания на СМСББ като: радиовръзки при търсене и спасяване, средства за предотвратяване предаването на лъжливи сигнали за бедствие и процедури за смекчаване на последствията, системи за съобщения на корабите, медицински консултации по радиото, използване на международен кодекс на сигналите и стандартен морски разговорник. Теста е на английски език.

- Осигуряване радиовръзки при аварии, като: напускане на кораба, пожар на борда, частично или напълно излизане от строя на радиообзавеждането.

2. Практически изпит в зала оборудвана с одобрени тренажори. Изпита включва демонстрация на експлоатационни процедури.

3. Английски език. Писмено и говоримо за предаване на информация относно безопасността на човешкия живот на море. Доказва се в процеса на покриване изискванията на точки 1 и 2.

3.2. За правоспособност „ корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ”

1. Функция „ Радиосъобщения на експлоатационно ниво”

Тест – 45 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности: - Предаване и приемане на информация с използване на подсистеми и оборудване на СМСББ и изпълнение на функционалните изисквания на СМСББ като: радиовръзки при търсене и

спасяване, средства за предотвратяване предаването на лъжливи сигнали за бедствие и процедури за смекчаване на последствията, системи за съобщения на корабите, медицински консултации по радиото, използване на международен кодекс на сигналите и стандартен морски разговорник. Теста е на английски език.

- Осигуряване радиовръзки при аварии, като: напускане на кораба, пожар на борда, частично или напълно излизане от строя на радиообзавеждането.

2. Практически изпит в зала оборудвана с одобрени тренажори. Изпита включва демонстрация на експлоатационни процедури.

3. Английски език. Писмено и говоримо за предаване на информацията относно безопасността на човешкия живот на море. Доказва се в процеса на покриване изискванията на точки 1 и 2.

3.2. За правоспособност „ корабен радиооператор в местно плаване”

1. Функция „ Радиосъобщения на експлоатационно ниво”

Тест – 45 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от следните компетентности: - Предаване и приемане на информация с използване на подсистеми и оборудване на СМСББ и изпълнение на функционалните изисквания на СМСББ като: радиовръзки при търсене и спасяване, средства за предотвратяване предаването на лъжливи сигнали за бедствие и процедури за смекчаване на последствията, системи за съобщения на корабите, медицински консултации по радиото, използване на международен кодекс на сигналите и стандартен морски разговорник

- Осигуряване радиовръзки при аварии, като: напускане на кораба, пожар на борда, частично или напълно излизане от строя на радиообзавеждането.

2. Практически изпит в зала оборудвана с одобрени тренажори. Изпита включва демонстрация на експлоатационни процедури.

IV. ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТИ ПО ЧЛ.39 И ЧЛ.40

4.1. За правоспособност „ Капитан на влекач”

- Практически изпит при реална маневра в присъствието на капитан на влекач, включен в списъка на обучаващите капитани от асоциацията на капитаните на влекачи, както и на член от комисията на съответното ДМА, където се провежда изпита, включен в заповедта на директора.

4.2. За правоспособност „ Пилот”

1. Практически изпит на реална маневра в присъствието на пилот, включен в списъка на обучаващите пилоти от асоциацията на пилотите, както и на член от комисията на съответното ДМА, където се провежда изпита, включен в заповедта на директора. Да се демонстрира самостоятелно извършване на целия комплекс действия за установяване на кораб за обработка или престой.

2. Тест с 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от публикуваните на интернет страницата за придобиване на правоспособност „Пилот”, както следва: - 25 бр. от „Общи” и 35 бр. от въпроси за пристанище Бургас/Варна в зависимост от пилотажния район, за който се явява на изпит кандидата.

4.3. За правоспособност „ Капитан на риболовен кораб в крайбрежно плаване до 200 БТ”

1. Функция “Корабоводене”:

1.1. Тест по МППСМ и система IALA – 60 въпроса за 60 минути ; Теста включва - 7 въпроса от част „Общи положения”, 10 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране”, 5 въпроса от част „Правила за плаване и маневриране във всякакви условия”, 10 въпроса от част „Светлинни знаци”, 10 въпроса от част „Звукови и светлинни знаци”, 3 въпроса от част „Сигнали за бедствие”, 5 въпроса от част „Латерални знаци”, 5 въпроса от част „Кардинални знаци”, 5 въпроса от част „Специални знаци”.

1.2. Тест по „Корабоводене” - 45 въпроса за 45 минути. Теста включва –10 въпроса от „Планиране на рейс и определяне мястото на кораба”, 5 въпроса от „Определяне грешката на

магнитния и жирокомпас, автопилоти”, 5 въпроса от ” Координиране на операции по търсене и спасяване”, 5 въпроса от „Създаване на процедури за носене на вахта”, 5 въпроса от „Прогноза на времето и местни признаци за предсказване на времето”, 5 въпроса от „Действия при аварийни ситуации”, 10 въпроса от „Маневриране и управление на кораба при всякакви условия”;

2.Функция “Обработка и подреждане на товара и

3.Функция “Управление операциите на кораба и грижи за лицата на борда”:

Тест с 45 въпроса за 45 минути ; Теста включва въпроси от следните компетентности - „Спазване и контрол за съответствие с изискванията и мерките за осигуряване на безопасност живота на море сигурност и опазване на околната среда на море” – 15 въпроса; „Осигуряване и поддръжка на мореходността на кораба” – 5 въпроса; „Предотвратяване, контрол и борба с пожари на борда” - 5 въпроса ;”Експлоатация на спасителните средства” - 5 въпроса; „Оказване на първа медицинска помощ на кораба” - 5 въпроса ; „Контрол за съответствие на нормативните изисквания” – 5 въпроса ; „Осигуряване на безопасност на хората и кораба” - 5 въпроса

4.4. За правоспособност „ Водач на кораб до 40 БТ по море”

Тест от 60 въпроса за 60 минути. Теста включва въпроси от МППСМ - 15 въпроса и система IALA - 5 въпроса, „Корабоводене” – 20 въпроса, „Морско дело” – 15 въпроса, техническа подготовка и национално морско законодателство – 5 въпроса. Въпросите са от публикувани в официалната страница на ИА „Морска администрация”.

4.5. За правоспособност „ шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ”

Тест от 65 въпроса за 90 минути. Теста включва въпроси от МППСМ и система IALA, корабоводене, морско дело, техническа подготовка и национално морско законодателство. Въпросите са публично публикувани в официалната страница на Морска администрация.

V. ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВА ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТИ

по чл.41, ал.5 „Капитан на кораб до 200 БТ в местно плаване”

Тест от 45 въпроса за 45 минути, който включва въпроси от публикуваните на страницата на ИА „Морска администрация” въпроси в „Тестови въпроси за правоспособност капитан на кораб за сезонен превоз на хора по изискванията на Наредба №6”.